

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 585/2020-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ČERNOBÝ ŠTÍP], [REDAKČNÝ ČERNOBÝ ŠTÍP], [REDAKČNÝ ČERNOBÝ ŠTÍP], [REDAKČNÝ ČERNOBÝ ŠTÍP], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 4 a čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základných práv podľa čl. 20 a čl. 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, práv podľa čl. 5 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 4 ods. 1 písm. b) a c) Dohovoru Organizácie spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím a práv podľa čl. 9 v spojení s čl. 2 ods. 2 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Sa 5/2017 z 24. apríla 2018 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžsk 155/2018 z 26. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ČERNOBÝ ŠTÍP] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 4 a čl. 142 ods. 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základných práv podľa čl. 20 a čl. 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), práv podľa čl. 5 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 4 ods. 1 písm. b) a c) Dohovoru Organizácie spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor OSN“) a práv podľa čl. 9 v spojení s čl. 2 ods. 2 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Sa 5/2017 z 24. apríla 2018 (ďalej len „prvostupňový rozsudok“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Sžsk 155/2018 z 26. februára 2020 (ďalej len „druhostupňový rozsudok“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach rozhodnutím č. KE1/OPTnKŤZPaPČ/SOC/2016/119411-0019 z 3. augusta 2016 rozhodol o nepriznaní finančného príspevku sťažovateľovi na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Správny orgán odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že peňažný príspevok na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia nemožno poskytnúť podľa § 38 ods. 17 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia“), ak príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom. Predmetné rozhodnutie napadol sťažovateľ odvolaním, ktoré Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a posudkových činností Košice rozhodnutím č. UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2016/11539 z 5. decembra 2016 zamietlo a napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach z 3. augusta 2016 potvrdilo. Sťažovateľ podal vo veci žalobu o preskúmanie rozhodnutia Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, oddelenia peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a posudkových činností Košice z 5. decembra 2016 a súčasne aj návrh na prerušenie konania podľa § 100 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“). Krajský súd prvostupňovým rozsudkom žalobu sťažovateľa zamietol a zároveň zamietol aj návrh na prerušenie konania. Následne podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd druhostupňovým rozsudkom tak, že ju zamietol a rovnako zamietol aj návrh sťažovateľa na prerušenie konania a predloženie veci ústavnému súdu. Druhostupňový rozsudok najvyššieho súdu bol sťažovateľovi doručený 30. mája 2020.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje, že krajský súd sa nezaoberal jeho námietkami uvedenými v žalobe, preto považoval prvostupňový rozsudok krajského súdu za nepreskúmateľný a zmätočný. Najvyšší súd následne situáciu podľa sťažovateľa nenapravil, keďže podľa jeho vyjadrenia neuviedol dôvody, pre ktoré odmietol vykonať diskriminačný test v súlade s judikatúrou ústavného súdu, iba citoval predchádzajúce rozhodnutia najvyššieho súdu. Obe rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu tak sťažovateľ hodnotí ako arbitrárne a postup oboch konajúcich súdov predstavuje podľa jeho názoru porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru).

4. Sťažovateľ uvádza, že zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia nepriznáva osobám s ťažkým zdravotným postihnutím s vyšším príjmom a majetkom nárok na rovnaký úžitok zo zákona ako osobám s nižším príjmom a majetkom. Podľa sťažovateľa nepredstavuje vyšší príjem, resp. vyšší majetok rozdiel takého druhu a takej závažnosti, aby odôvodňoval nerovnaké zaobchádzanie. Sťažovateľ je preto toho názoru, že došlo k porušeniu jeho práva na rovnaký úžitok zo zákona bez akejkoľvek diskriminácie upraveného v čl. 5 ods. 1 a 2 dohovoru OSN, ako aj ďalších v ústavnej sťažnosti označených práv.

5. Sťažovateľ tiež poukazuje na § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“), podľa ktorého sa dôkazné bremeno po splnení zákonných predpokladov presúva na žalovaného. Sťažovateľ dôvodí, že žalovaný v rámci konania v správnom súdnictve nepreukázal po presune dôkazného bremena, že v danej veci postupoval proti sťažovateľovi pri poskytovaní sociálnych výhod – príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, nediskriminačne. Toto viedlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj ďalších v ústavnej sťažnosti označených práv.

6. Sťažovateľ v konaní pred krajským súdom a aj v konaní pred najvyšším súdom navrhoval prerušenie konania a predloženie veci ústavnému súdu na rozhodnutie o súlade viacerých ustanovení zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. Krajský súd a aj najvyšší súd tento jeho návrh zamietli. Sťažovateľ je toho názoru, že nepredloženie veci ústavnému súdu v danom prípade ovplyvnilo konečné rozhodnutie vo veci, preto aj neprerúšením konania došlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj ďalších v ústavnej sťažnosti označených práv.

7. Napokon sťažovateľ uvádza, že v kasačnej sťažnosti požiadal najvyšší súd o oznámenie termínu vyhlásenia rozsudku na svoju emailovú adresu. Podľa jeho názoru najvyšší súd termín vyhlásenia rozsudku takto neoznámil, čím mu podľa jeho názoru odňal možnosť konať pred súdom a porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 142 ods. 3 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na tomto mieste tiež sťažovateľ argumentuje, že najvyšší súd ignoruje svoju vlastnú judikatúru týkajúcu sa upovedomenia elektronickými prostriedkami, pričom takýto postup podkopáva dôveru verejnosti v súdny systém, v čom sťažovateľ vidí porušenie princípu právnej istoty.

8. Na základe všetkých uvedených argumentov sťažovateľ žiada, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 4 a čl. 142 ods. 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základných práv podľa čl. 20 a čl. 21 ods. 1 charty, práv podľa čl. 5 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 4 ods. 1 písm. b) a c) dohovoru OSN a práv podľa čl. 9 v spojení s čl. 2 ods. 2 medzinárodného paktu prvostupňovým rozsudkom krajského súdu a druhostupňovým rozsudkom najvyššieho súdu, označené rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu zrušil a vrátil vec sťažovateľa krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznal mu tiež primerané finančné zadost'učinenie v sume 60 000 €.

II.

Východiskové ústavnoprávne normy

9. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania: a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom a jeho závery

13. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie označených článkov ústavy, dohovoru, dodatkového protokolu, charty, dohovoru OSN a medzinárodného paktu prvostupňovým rozsudkom krajského súdu a druhostupňovým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorými bola zamietnutá správna žaloba sťažovateľa týkajúca sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorý svojím rozhodnutím potvrdil nepriznanie špecifikovanej sociálnej dávky sťažovateľovi poskytovanej zákonom o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

III.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 4 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základných práv podľa čl. 20 a čl. 21 ods. 1 charty, práv podľa čl. 5 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 4 ods. 1 písm. b) a c) dohovoru OSN a práv podľa čl. 9 v spojení s čl. 2 ods. 2 medzinárodného paktu prvostupňovým rozsudkom krajského súdu

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a podľa povahy veci ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Z § 29 Správneho súdneho poriadku vyplýva, že konanie na správnych súdoch je jednoinštančné, a teda že proti rozhodnutiam krajských súdov v správnom súdnictve v zásade nie je prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok. Správny súdny poriadok v ustanovení § 438 umožňuje podať proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu kasačnú sťažnosť, ktorá predstavuje opravný prostriedok proti rozhodnutiam krajských súdov a ktorá v správnom súdnom konaní nahrádza inštitút odvolania. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že prvostupňový rozsudok krajského súdu bol na základe sťažovateľom podanej kasačnej sťažnosti predmetom súdneho prieskumu realizovaného najvyšším súdom, ktorého výsledkom bolo vydanie druhostupňového rozsudku najvyššieho súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv prvostupňovým rozsudkom krajského súdu je podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorého právomoc rozhodnúť o kasačnej sťažnosti sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum porušenia sťažovateľom označených základných práv a práv napadnutým prvostupňovým rozsudkom krajského súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť smerujúcu proti prvostupňovému rozsudku

krajského súdu v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

III.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 4 a čl. 142 ods. 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základných práv podľa čl. 20 a čl. 21 ods. 1 charty, práv podľa čl. 5 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 4 ods. 1 písm. b) a c) dohovoru OSN a práv podľa čl. 9 v spojení s čl. 2 ods. 2 medzinárodného paktu druhostupňovým rozsudkom najvyššieho súdu

15. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

16. Námietky sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti možno rozdeliť do piatich okruhov: (a) najvyšší súd v konaní o kasačnej sťažnosti nenapravil pochybenie krajského súdu, ktorý sa námietkami sťažovateľa nezaoberal dostatočne, čo má predstavovať porušenie označených práv sťažovateľa; (b) tvrdenie, že § 38 ods. 17 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia spôsobuje diskrimináciu sťažovateľa, a preto je v rozpore s čl. 5 ods. 1 dohovoru OSN a taktiež s ostatnými v ústavnej sťažnosti označenými právami; (c) procesné pochybenie spočívajúce v tom, že v rozpore s § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona neprešlo v predmetnom konaní dôkazné bremeno (týkajúce sa preukazovania, že proti sťažovateľovi nepostupoval nediskriminačne) na protistranu sťažovateľa, čím malo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj ďalších v ústavnej sťažnosti označených práv sťažovateľa; (d) najvyšší súd neprerušil konanie na návrh sťažovateľa a nepredložil vec ústavnému súdu na vyslovenie nesúlady sťažovateľom uvedených zákonných ustanovení s ústavou, čo malo mať za následok porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6

ods. 1 dohovoru, ako aj ďalších v ústavnej sťažnosti označených práv sťažovateľa; (e) neoznáním termínu vyhlásenia rozsudku na emailovú adresu sťažovateľa malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 142 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Základným argumentom v správnej žalobe, s ktorým sa podľa sťažovateľa najvyšší súd vysporiadal nedostatočne, bolo jeho tvrdenie, že ustanovenia § 38 ods. 17, § 41 ods. 12 a § 18 ods. 18 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia spôsobujú jeho diskrimináciu z dôvodu jeho vyššieho príjmu a majetku. Najvyšší súd sa v druhostupňovom rozsudku zrozumiteľne a v adekvátnom rozsahu vysporiadal s touto sťažovateľovou argumentáciou, keď poukázal na právne závery najvyššieho súdu ako súdu kasačného, vyslovené v jeho rozsudkoch sp. zn. 7 Sžsk 1/2018 z 29. mája 2019 a sp. zn. 9 Sžsk 104/2007 z 12. decembra 2018, pretože v uvedených rozhodnutiach najvyšší súd odpovedal na identické právne otázky ako sú tie, ktoré boli sťažovateľom nastolené v posudzovanej veci. V predmetných rozhodnutiach najvyšší súd dôvodil, že zavedením podmienky maximálneho príjmu viazaného na násobok sumy životného minima podľa jeho názoru k neprípustnému zásahu do právnej istoty nedošlo. Takéto kritérium nemožno považovať ani za diskriminačné, keďže sa bez rozdielu týka všetkých osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorých príjem pre jednu plnoletú fyzickú osobu presahuje trojnásobok sumy životného minima podľa osobitného predpisu. Je pritom právom štátu, aby v súlade s čl. 39 ods. 3 ústavy upravil podrobnosti o práve na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu či v starobe v zákone. Právna úprava obsiahnutá v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia napriek tomu, že obsahuje limity (z hľadiska príjmu a majetku vo vlastníctve žiadateľa) pre samotný vznik nároku na peňažné príplatky, plne korešponduje prevzatým medzinárodnoprávnym záväzkom. Špecifikovaný príspevok však žalobcovi nebolo možné priznať z dôvodu jeho preukázaného príjmu podľa § 38 ods. 17 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a tiež z dôvodu vlastníctva majetku nad sumu 39.833 € v zmysle § 41 ods. 12 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, keďže jednak výška príjmu sťažovateľa a jednak

aj hodnota jeho majetku mu objektívne umožňujú, aby si dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vykompenzoval z vlastných finančných zdrojov. Sťažovateľ je v pozitívnom zmysle slova natoľko aktívny a produktívny, že znevýhodnenie, ktoré v oblasti zvýšených výdavkov skutočne reálne má, dokáže (napriek svojmu skutočne ťažkému zdravotnému postihnutiu) prekonať vlastnou zásluhou a vlastným pričinením (resp. zhodnotením vlastného majetku). Najvyšší súd doplnil aj poukazom na širší kontext, že špecifikovaný príspevok je formou sociálnej pomoci, ktorá predstavuje podporu osobám bez dostatočného príjmu. Teda ide o súčasť sociálnej záchrannej siete ako garancie minimálneho štandardu, ktorá je stanovená zákonom o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. V kontexte § 2 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia potom špecifikovaný príspevok, o ktorý požiadal aj sťažovateľ, kompenzuje sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia (zvýšené výdavky) s cieľom zmierniť ho alebo prekonať, a to práve a výlučne formou poskytnutia peňažných prostriedkov. Nastavenie stropu (výšky) príjmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, nad ktorý už nie je možné objektívne konštatovať, že peňažný príspevok bude náležite plniť svoju nosnú kompenzačnú funkciu, pretože potenciálny adresát preukázateľne disponuje takým príjmom, z ktorého sa vie v tomto ohľade zabezpečiť sám, nemožno bez ďalšieho chápať ako diskrimináciu tých osôb, ktoré sú zdravotne ťažko postihnuté, no dosahujú vyšší príjem (resp. majú dostatočný majetok), ako sa nesprávne domnieva sťažovateľ. Ústavný súd sa v tomto smere úplne stotožňuje s takto jasne vyjadreným právnym názorom najvyššieho súdu. Ústavný súd preto konštatuje, že vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa nezistil žiadnu možnosť porušenia označených práv sťažovateľa.

18. K druhej námietke sťažovateľa, ktorou poukazoval na nesúlad ustanovenia právneho predpisu s označenými základnými právami, resp. princípmi, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v rámci ústavného poriadku Slovenskej republiky (dovtedy, kým ústavný súd v konaní podľa čl. 125 ods. 1 ústavy nerozhodne inak, pozn.) sa uplatňuje zásada prezumpcie ústavnosti všeobecne záväzných právnych predpisov, čo platí aj vo vzťahu k zákonu o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. Inými slovami, postup (a následné rozhodnutie, pozn.) súdu v súlade

so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľa v konaní o jeho ústavnej sťažnosti. Vo vzťahu k sťažovateľom (v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) namietanému nesúlade označených ustanovení zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia s ústavou a s relevantnými medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už mnohokrát zdôraznil, že táto otázka sa môže stať len predmetom konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy, a to iba v prípade, ak kvalifikovaný návrh na začatie tohto typu konania predloží subjekt, ktorý je k tomu podľa ústavy alebo zákona aktívne legitimovaný (m. m. IV. ÚS 11/04, III. ÚS 262/04, IV. ÚS 199/07, I. ÚS 414/2010, II. ÚS 253/2016, II. ÚS 266/2016, II. ÚS 291/2016, IV. ÚS 470/2018), pričom sťažovateľ ako fyzická osoba k aktívne legitimovaným subjektom nepatrí. Z uvedeného zároveň vyplýva, že ústavný súd v rámci konania o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je oprávnený akýmkoľvek spôsobom rozhodovať o súlade právnych predpisov [porovnaj čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde, resp. čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy a § 74 a nasl. zákona o ústavnom súde]. Ústavný súd ešte dodáva, že každé konanie pred ústavným súdom je ústavou koncipované výlučne ako samostatné konanie, a preto platná právna úprava neumožňuje uskutočniť v rámci určitého typu konania aj iný typ konania (konaní) pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 66/01, II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07), t. j. vo veci sťažovateľa v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Tento právny názor má nesporne aj ústavnú relevanciu, keďže v takomto prípade by si senát ústavného súdu, do ktorého pôsobnosti patrí rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (pozri čl. 131 ods. 2 ústavy), prisvojil pôsobnosť vo veci, ktorá je ústavou (pozri čl. 131 ods. 1 ústavy) zverená do pôsobnosti pléna ústavného súdu. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu nemôže v rozpore s ústavnou úpravou prisvojovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj m. m. IV. ÚS 50/2010). Vzhľadom na už uvedené by ústavný súd ani po prípadnom prijatí tejto časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne nemohol dospieť k záveru o porušení čl. 5 ods. 1 dohovoru OSN

a ďalších v ústavnej sťažnosti označených práv napadnutým druhostupňovým rozsudkom najvyššieho súdu.

19. Tretia námietka sťažovateľa sa týkala prechodu dôkazného bremena. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (porov. IV. ÚS 127/2012). Keďže správny súd nie je skutkovým súdom, v konaní v rámci správneho súdnictva nemôže ani teoreticky dôjsť k prechodu dôkazného bremena na žalovanú stranu, ako to antidiskriminačný zákon predpokladá v sporových konaniach, v ktorých prebieha dokazovanie na ustálenie skutkového stavu. Rozhodovanie súdu v rámci správneho súdnictva teda ani nemožno považovať za antidiskriminačný spor. Na zdôraznenie už uvedeného ústavný súd poukazuje aj na § 11 ods. 3 antidiskriminačného zákona, ktorý stanovuje subsidiárnu pôsobnosť Civilného sporového poriadku na konanie v antidiskriminačných sporoch, a nie Správneho súdneho poriadku. V danom prípade preto nemohli byť porušené ani základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ani ďalšie sťažovateľom v ústavnej sťažnosti označené práva.

20. Vo svojej štvrtej námietke sťažovateľ spochybňoval postup najvyššieho súdu, ktorý neprerušil konanie podľa § 100 ods. 1 písm. b) SSP. Najvyšší súd vo svojich predchádzajúcich rozsudkoch, na ktoré odkázal v napadnutom druhostupňovom rozsudku, k uvedenému uviedol, že o návrhu sťažovateľa, aby konanie podľa § 100 ods. 1 písm. b) prerušil kasačný súd a aby vec predložil ústavnému súdu na rozhodnutie o súlade ustanovení § 38 ods. 17, § 41 ods. 12 a § 18 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia s čl. 5 dohovoru OSN, kasačný súd rozhodol tak, že ho zamietol, keďže ho (tak ako aj krajský súd) nepovažoval

za opodstatnený, keďže v kontexte všetkých už uvedených argumentov (na rozdiel od názoru sťažovateľa) dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na vyvolanie konania o súlade právnych predpisov. Ústavný súd len dopĺňa, že podľa § 100 ods. 1 písm. b) SSP strana v konaní nemá právny nárok, aby konajúce súdy vyhoveľi jej návrhu na prerušenie konania. K záveru o potrebe prerušenia súdneho konania musí dôjsť samotný konajúci súd (v takomto prípade by rozhodol o prerušení konania aj bez návrhu). K odôvodneniu záveru, že nie sú splnené podmienky pre vyvolanie konania o súlade právnych predpisov, ústavný súd poukazuje na bod 17 odôvodnenia tohto uznesenia, v ktorom odkazuje na ústavne súladné vysvetlenie a právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v dotknutých rozsudkoch najvyššieho súdu. Ani táto námietka preto nebola spôsobilá preukázať porušenie sťažovateľom uvádzaných práv podľa čl. 46 ods. 1 a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a ďalších v ústavnej sťažnosti označených práv.

21. Piatou námietkou sťažovateľ poukázal na to, že najvyšší súd mu neoznámil termín verejného vyhlásenia rozsudku na ním uvedenú mailovú adresu. Aj keď sťažovateľ tvrdí, že týmto spôsobom bolo porušené jeho právo na verejné vyhlásenie rozsudku a došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, v samotnej argumentácii, ktorú predložil vo svojej ústavnej sťažnosti, nespochybňuje skutočnosť, že napadnutý rozsudok bol vyhlásený verejne, a ani skutočnosť, že najvyšší súd napadnutým druhostupňovým rozsudkom rozhodol (a teda „konal“, pozn.) o jeho kasačnej sťažnosti. Ústavný súd preto konštatuje, že samotné neoznámenie termínu verejného vyhlásenia rozsudku na sťažovateľom uvedenú mailovú adresu zo strany najvyššieho súdu (pri zohľadnení relevantných okolností prípadu, ako už boli zhrnuté) nie je pochybením, ktoré by dosahovalo takú ústavnoprávnu intenzitu, ktorá by odôvodňovala vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 142 ods. 3 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Z už uvedeného je zřejmé, že najvyšší súd v dotknutom konaní, ktoré vyústilo do vydania napadnutého druhostupňového rozsudku, ústavne akceptovateľným spôsobom aplikoval s vecou súvisiace právne predpisy, ich aplikácia bola v súlade s ich účelom a zmyslom, ktoré sledujú, a svoje tvrdenia riadne odôvodnil tak, že tým vytvoril

preskúmateľné a odôvodnené rozhodnutie bez akýchkoľvek známkov svojvôle. Druhostupňový rozsudok najvyššieho súdu je z pohľadu už popísaných záverov ústavne udržateľný a neexistuje v tomto smere žiadny dôvod, aby ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vyslovil porušenie v ústavnej sťažnosti označených práv sťažovateľa. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Zároveň chce ústavný súd nad rámec poznamenať, že v minulosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorá smerovala proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžsk 104/2017 z 12. decembra 2018, na ktorý sa v druhostupňovom rozsudku odvoláva aj samotný najvyšší súd a ktorý sa týkal identických právnych otázok, aké riešil aj napadnutý prvostupňový rozsudok najvyššieho súdu, označené rozhodnutie najvyššieho súdu bolo podrobené na základe sťažovateľom uplatnenej ústavnej sťažnosti posúdeniu zo strany ústavného súdu, kde ústavný súd kvalitu odôvodnenia dotknutého rozsudku najvyššieho súdu a jemu predchádzajúceho postupu posúdil ako ústavne konformnú a kompatibilnú s príslušnými namietanými článkami dohovoru, dodatkového protokolu, dohovoru OSN a charty (pozri sp. zn. I. ÚS 229/2019).

24. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu